

Spomenka Avberšek

Predsjednica Samostalnog sindikata zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske

Htjela bih prvo pozdraviti vas. Dobar dan. Ja bih vas sve pozdravila u ime Samostalnog sindikata zdravstva i svoje središnjice, a to je Hrvatska matica sindikata, koja javno nastupa: mi smo javna služba. Vrlo dobro sam se pripremila i pročitala sam: tema je aktualna problematika u zdravstvu. Ne bih je nikako svela na financije i mislim da nismo tu radi financija. Drago mi je da su tu i studenti, budući zaposlenici tog urušenog sustava koji se zove zdravstvo. Prema tome, moraju neke stvari čuti. Ja sam čovjek koji je dugo radio u bolničkom sustavu zdravstva i ne tako davno, jako, jako smo tražili studente medicine, jako smo tražili specijalizacije, na način da niste mogli, na primjer, dobiti specijalizaciju za koju ste bili zainteresirani. I sad smo se doveli, nakon jedno četiri ili pet godina, da tobože nema interesanata za medicinski fakultet. Ja to ne mogu vjerovati. To je vrlo časno i odgovorno zanimanje. I ponovit ću riječi svog kolege Vilima Ribića, vi ga jako dobro znate. On je jednaput rekao kako zdravstvo smatraju nečim što je balast, nečim što je zapravo nepotrebno, odnosno vrlo je potrebno i vrlo nas se sjete—kada? Onoga časa kada su bolesni. E, onda nas promatraju sa svih strana: da li imamo smiješak, da li nemamo smiješak, da li radimo, da li, ovo što je rekao ravnatelj Herman, da li će se čekati dva dana ili tri, da li treba ovog liječnika ili ne (jer imamo pravo birati), ali na primjer, kada to zdravstvo treba platiti, onda je problem. Govorim sada samo o plaćama zaposlenih u sustavu zdravstva koje su ispod svakoga nivoa, ispod svakog dostojanstva onoga što svaki zdravstveni djelatnik mora proći. I prolazite, nažalost, dok god ne odete u penziju, za razliku od drugih struka. Pa onda, kako smo se prepirali gore s Vladom, onda je gospodin Ribić rekao: gledajte, nevjerovatno je, uz dužno poštovanje prema tom zanimanju, kada se netko bavi uzgojem svinje, onda je to vrlo koristan, potreban i proizvođač posao. A kada netko liječi pacijenta—pa ne moramo ih ni liječiti—mi imamo i onaj preventivni dio, što je s tim? I ovo što je ponovio ravnatelj Haller: znate, puno smo toga mi i uništili. Mi smo uništili primarnu zdravstvenu zaštitu, uništili smo preventivu. I onda ovo što Vas napadaju da li će doći ili ne, mi smo to rješavali kroz preventivu, kroz primarnu zdravstvenu zaštitu. Prema tome, mi toga nemamo. Prema tome, primarnu zdravstvenu zaštitu smo uništili, uveli smo neka-kve zakupce i koncesionare, spojili smo javno i privatno, nema zdravstva za građane, za pacijente. A mi smo svi pacijenti. Danas smo u različitim ulogama, ali su svi pacijenti. Nema javnog, kvalitetnog, dobrog zdravstva ako miješamo javno i privatno. Ja ću se usuditi kao sindikalac reći koliko oni drže do ovakvih okruglih stolova, koliko oni drže do kritičara sustava zdravstva, to pokazuje danas da onaj tko je trebao voditi na primjer primarnu zdravstvenu zaštitu, to je jedan od tajnika Ministarstva zdravstva, gospodin Delić, nije došao. Drugi čovjek koji je trebao pričati o akredita-

ciji je doktor Mittermayer. On je bio u onom predzadnjem mandatu tajnik. Ništa nije napravio za hitnu medicinsku pomoć. Mi sindikati otvoreno razgovaramo. Sada smo ga malo dali u akreditaciju, je li tako ravnatelj, ali ni akreditaciju ne možemo napraviti, jer nismo napravili—znete što nismo napravili?—nismo standardizaciju napravili, nismo kategorizaciju napravili i nismo normative napravili. Ono što je najbitnije, sad ga je ministar zadržao. Ja se sada, u zadnje vrijeme, jedno petnaest dana pitam gdje mi se izgubio ministar zdravstva. Ja njega vidim kao potpredsjednika, ali kao ministra zdravstva ne. Zašto? Ovo o čemu mi danas pričamo, to stoji. Stoji, nažalost. Nažalost. Ovo je meni jedno treća reforma, ja ih napamet znam, napamet znam zakone—izglasao ih je Sabor—eno mrtvo slovo na papiru. Bojim se, i Vi ste u udruzi poslodavaca, ravnatelju, da ćemo i ja i Vi još jednom zaploviti u tu reformu.

Vama, studentima. Lijep je to posao. To je krasan posao. On nije dovoljno plaćen. I onda se nama nešto događa, što sindikati, a mislim da i ravnatelj, a mislim da i svi ljudi dobre volje, nećemo dozvoliti, a to je da to sve ode u privatluk. Nećemo, nećemo. Evo, sad nam šalju one liste famoznih čekanja. Pretvaraju li oni nas u administrativce? I sestre i doktore, sve oni nas pretvaraju u nešto. Mi bismo sve morali raditi samo ne baviti se pacijentom. Pa onda, kad pacijent napada, onda napada Vas kao ravnatelja, pa napada sestru, pa doktora, a neće onoga gore što samo piše papire. E, ne možemo pretvarati javno u privatno. Ja pripadam sindikatu i sindikalac sam koji se bori za javno, transparentno, kvalitetno i dobro zdravstvo za svakog građanina u ovoj zemlji. Poštujem privatnu praksu. I ona je na tržištu. Ali tu kvalitetu mi danas imamo u sustavu zdravstva. Bojim se, ravnatelju, da ćemo je imati vrlo kratko vrijeme. Jer ljudi odlaze tamo, gdje su dobro plaćeni. Znete, prošla su vremena: "mi smo humani". Pa jesmo humani! Pa takav smo i posao odabrali! Ali, gledajte, nešto jednostavno ruši dostojanstvo tog rada, tog mukotrpnog zalaganja, te odgovornosti. Sad odlaze cijele ekipe, ne odlaze nama samo liječnici—cijele ekipe, visoko educiranih, privatniku. Ali, znete, on je tamo dobro plaćen. I za ono što radi, on osjeća da to i pruža. Ne može se više živjeti kao prije dvadeset godina: izabrali smo medicinu pa smo mi humani. Mi imamo svoje obitelji, mi imamo svoj život. Prema tome, mi ne tražimo da nas se precjenjuje, ali tražimo da nas se adekvatno plati. A bolnički sustav nam ide prema privatluku. Primarnu zdravstvenu zaštitu—bila sam duboko uvjerena—da je mi ne možemo vratiti Štamparu. Možemo, možemo, samo to nama nije interesantno. Pa se nama strašne stvari događaju. Da na primjer liječnik, vrhunski specijalista—uzet ću granu kardiokirurge ili neurokirurgije—što je prestrašno, gledajte—ima manju plaću nego liječnik opće prakse—duboko poštovanje, duboko poštovanje, ali ne ide kroz nekakva dežurstva i tako dalje—ima veću plaću nego taj kirurg. E, to ne može biti. Ja ću Vam reći samo jedan podatak koliko je naš posao odgovoran, težak i koliko država nema sluha za to. Svaki od Vas koji radi u sustavu

zdravstva i ako ga odradi u punom radnom vijeku—ja sam računala 35 godina—znate koliko ćete provesti bez svojih familija i bez svojih toplih domova? 8 godina! 8 godina permanentno ćete biti vezani uz bolnicu ili ustanovu. To nema nijedna služba.

Odgovor ravnatelju Halleru, koji je i jedan od visokih dužnosnika u udruzi poslodavaca. Puno mi građani dajemo. Kad mislim na građane onda mislim i na Vas i na sve nas. Mi dajemo 15% od osobnog dohotka, prevest ću Vam: to je negdje oko 28 milijardi. Vidite, 28 milijardi. Naš ministar je rekao: van iz riznice, 1.1. 2010. Da li smo izašli iz riznice? Nismo. A znate zašto? Jer Šuker upravlja našim novcima. I ja se slažem s Vama. Na 4 milijuna, uz sve ovo što ljudi daju, uz dopunsko osiguranje, da, mi možemo imati kvalitetno zdravstvo, mi možemo imati zadovoljne građane. Ali što je meni bitno: mi moramo imati zadovoljne zaposlenike zaposlene u sustavu zdravstva. Neće nitko provesti tu prokletu reformu, u kojoj ja sudjelujem šest godina, bez zaposlenika. Reforma se ne provodi zakonima, papirima, deklaracijama, ne, ne, to je krvavi posao, ali da bi se to sve napravilo, to moraju odraditi zaposlenici. Ja zaposlenicima smatram i ravnatelje: niste Vi ništa posebno, znate. Vi samo s mjesta ginekologa radite taj posao. A da bi to sve skupa odradili, ja lijepo molim, profesore Haller, nemojte sindikate smatrati neprijateljima. Mi smo Vam partneri i Vi se ne svađate s nama. Mi se svi zajedno moramo svađati protiv ovog sustava, koji moramo prisiliti da radi u korist zaposlenika. Kad je zaposlenik zadovoljan, onda ćete Vi imati i građanina zadovoljnog. Hvala Vam lijepo.